

מעבר ממעמד עובד פנים למעמד שכיר של הקיבוץ - השלכות המהלך

ספטמבר 2021
חוזר מקצועי מספר 101/21

לאחרונה נשמעות (שוב) דעות, כי יש יתרונות המצדיקים הפיכת חברי קיבוץ עובדי פנים לשכירים של הקיבוץ. טרם קבלת החלטה בעניין מומלץ לבחון היטב את השלכות המהלך. נדגיש, כי מבדיקות שערכנו במספר קיבוצים, עולה שהפיכת חברים לשכירים עלולה לגרום לעלויות גבוהות לקיבוץ במספר מישורים שלא לצורך ומעבר לנאמר בחוק. לנושא עלולות להיות גם השלכות על אופן מיסוי ענפי הקיבוץ ותאגידיו כגון בסוגיית מיסויי ההכנסות, כהכנסות מיגיעה אישית.

יצוין, כי חוזר זה מוצא פעם נוספת בשל ההשלכות העשויות להיות לשינוי בחוקי המס החלים על הקיבוץ מתוקף חוק ההסדרים לשנים 2021-2022, אשר עבר בקריאה ראשונה בכנסת. התיקון המוצע לחוק עשוי להוביל להכבדת הנטל על קיבוצים שיהפכו את עובדי הפנים לשכירים של הקיבוץ.

נזכיר, שחוק המיסוי לקיבוץ המתחדש, אשר נכנס לתוקפו בינואר 2017, מאפשר לקיבוץ לבחור בין שני מסלולים 60 או 60ב, כאשר במסלול של 60א עבודתם של חברים בקיבוץ אינה מהווה הכנסה.

להלן מספר השלכות אפשריות בביטוח לאומי, מס הכנסה ומע"מ כתוצאה מהעבר ממעמד עובד פנים למעמד שכיר של הקיבוץ:

ביטוח לאומי

דמי ביטוח - בסיס התשלום לביטוח לאומי לעובד חוץ הינו הברוטו בתלוש השכר, לעומת עובד הפנים, אשר הבסיס לתשלום אצלו הינו תקציבו המגולם.

המשמעות - בסיס החיוב יגדל.

בנוסף, יש לקחת בחשבון, כי המהלך עלול לגרום, שלא לצורך, לחיוב הקיבוץ בתשלום דמי ביטוח לאומי בגין ההכנסה ה"מיוחסת" בקיבוץ.

קצבאות - יש משמעות לבסיס מבחן ההכנסה לקצבאות, כגון: זקנה, שארים ונכות.

אבטלה - הפיכת עובדי הפנים לשכירים אינה מקנה בהכרח דמי אבטלה כיוון שנקבע בפסיקה, כי אין יחסי עובד-מעביד בין החבר לקיבוץ (פסק דין תל יוסף).

מס הכנסה

הפיכת חברים לשכירים תגרום בהכרח לחיוב הקיבוץ במס נוסף, שאינו נדרש על פי החוק הקיים ואינו קיים בסקטורים אחרים. זאת, בגין גורמים כגון: שכר, גיל, מקום עבודתו וסוג עבודתו של החבר, אשר משפיעים באופן מהותי על תוספת מס. גם לגורמים נוספים הקשורים בקיבוץ, כגון מיקומו ונתוני פעילותו העסקית, השפעה על השלכות המהלך.

מס ערך מוסף

הפיכת חלק מחברי הקיבוץ לשכירים עשויה לגרום תשלומי מס ערך מוסף מיותרים בהתייחס גם לבג"ץ תל יוסף.

בנוסף לאמור לעיל, למהלך זה קיימים היבטים חשובים נוספים, העלולים לגרום לתוספת עלויות ניכרת לקיבוץ - על כן, אנו חוזרים וממליצים בטרם קבלת החלטה בנושא - להתייעץ עם משרדנו או עם רואה החשבון המטפל בתיק.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות ל:-

רו"ח רביב ישי: 03-6382811 raviv@mbtcpa.co.il

אבי סויסה: 03-6382818, avi_s@britcpa.co.il